

**Безкоровайна Ольга**

доктор педагогічних наук, професор,  
завідувач кафедри методики  
викладання іноземних мов

Рівненського державного гуманітарного університету,  
м. Рівне, Україна

ORCID: 0000-0001-7144-9946

*e-mail: olg2686@gmail.com*

**Павлюк Галина**

кандидат педагогічних наук, учитель початкових класів

Базальтівської філії Головинського ліцею  
Костопільського району Рівненської області,  
м. Костопіль, Україна

ORCID: 0000-0001-6429-5782

*e-mail: pavljukgalyna1707@gmail.com*

## **ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ**

**Анотація.** У статті охарактеризовано інноваційні технології дистанційного навчання іноземних мов в початковій школі. На основі узагальнення результатів аналізу вітчизняних наукових джерел з'ясовано, що проблеми дистанційного навчання є предметом розгляду сучасної педагогіки. Проаналізовано ключові засади, на яких базується система дистанційного навчання іноземних мов.

Доведено, що вивчення англійської мови в умовах дистанційної освіти великою мірою залежить від рівня сформованості в учнів навичок самоорганізації, самодисципліни, самоконтролю, уваги, волі, мотивації до її навчання. Описано основні платформи, на яких ефективно проводити дистанційне навчання учнів початкової школи.

Охарактеризовано інструменти для візуалізації, які ефективні під час дистанційного навчання іноземних мов в початковій школі. Зазначено, що в сучасних екстремальних умовах під час карантину все більшої популярності набувають інтерактивні дистанційні методи навчання, в основі яких лежить цілеспрямована робота вчителів, учнів та батьків тому, що під час дистанційного навчання вчителю потрібно більше, ніж будь-коли, звертати увагу на мотивацію учнів до вивчення іноземних мов, оскільки відзначення сильних, кращих сторін кожної виконаної роботи дитини додає їй ентузіазму і бажання працювати далі ще краще.

Зазначено, що для забезпечення повноцінного освітнього навчального процесу на відстані, окрім технічного інструментарію, вчителю необхідно володіти низкою професійних та особистих компетентностей, які

дозволять зацікавити, організувати учнів на початковому етапі та втримати їхню увагу аж до завершального.

**Ключові слова:** технології, інноваційні технології, дистанційне навчання, початкові класи, іноземна мова.

**Постановка проблеми.** Перехід на дистанційне навчання, зумовлений пандемією, став неочікуваним та доволі серйозним випробуванням для всіх учасників освітнього процесу – вчителів, учнів та їхніх батьків. Після тимчасової розгубленості всім довелося прийняти цей виклик та швидко адаптуватись до нових реалій, але питання розвитку дистанційної освіти набуло неабиякої актуальності. І хоча дистанційне навчання не є заміною очного й ніколи не планувалося на довгострокову перспективу, воно може стати ефективним інструментом не тільки під час карантину.

**Аналіз останніх досліджень з проблеми.** «Дистанційна освіта – це інструмент, який дозволяє індивідуалізувати навчання та дати знання дітям із високою мотивацією», – зазначає голова ГС «Освіторія», засновниця Новопечерської школи та премії Global Teacher Prize Ukraine Зоя Литвин (Литвин, 2020).

Головна мета школи сьогодні – виховувати навички, такі як: вміння працювати в команді, спілкуватися, ставити мету та досягати її. Усе це можливо опанувати тільки у співпраці з іншими учнями та дорослими. Окрім того, дослідження свідчать про те, що чим молодший вік дитини, тим менш ефективним є онлайн-навчання і тим більше діти потребують живого спілкування та вчителя. Онлайн-освіта незамінна, коли необхідно дати доступ до навчання дітям, які його не мають, як у ситуації з пандемією.

Як би ми не змінювали стандарт змісту освіти, яке б не купували обладнання, – все, насправді, залежить від професійних якостей вчителя, – пояснює Лілія Гриневич, член робочої групи з розробки нового Державного професійного стандарту за професіями вчителів (Міністерство освіти і науки України).

**Мета статті** – проаналізувати інноваційні технології дистанційного навчання іноземних мов в початковій школі.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Метою іншомовної освіти є формування іншомовної комунікативної компетентності для безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, що забезпечує розвиток ключових компетентностей. Нові методики з використанням засобів ІКТ є альтернативними традиційному навчанню іноземних мов. Ця форма організації уроків є найбільш доступною для роботи в умовах карантину.

Комп'ютерні навчальні програми дозволяють учням тренувати різні види мовленнєвої діяльності та поєднувати їх в різних комбінаціях, усвідомлювати мовні явища; сприяють формуванню лінгвістичних здібностей, створюють комунікативні ситуації, автоматизують мовленнєві

дії, а також забезпечують реалізацію індивідуального підходу й інтенсифікацію самостійної роботи учнів.

Для забезпечення повноцінного освітнього навчального процесу на відстані, окрім технічного інструментарію, вчителю необхідно володіти низкою професійних та особистих компетентностей, які дозволять зацікавити, організувати учнів на початковому етапі та втримати їхню увагу аж до завершального. Організувати якісне навчання з використанням цифрових технологій, комунікувати з учнями на відстані, надихати та мотивувати їх до навчання, допомагати батькам – це ті навички, якими тепер на додаток мають володіти наші вчителі.

Загалом же компетентності та вміння, якими має володіти сучасний вчитель вже прописані в Професійному стандарті за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти» (2021) та «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (2021).

У початковій школі як базову платформу для зв'язку з учнями зручно використовувати Google Meet. Сервіс простий у використанні. Можна скласти розклад наперед та закріпити єдине посилання до основних предметів, які викладає вчитель. Педагоги, які викладають іноземну мову можуть створювати власні посилання та прикріплювати їх біля назв дисциплін або використовувати вже наявні.

Також у початковій школі можна спробувати платформу Discord – вона мультифункціональна і зручна. Максимальну групу для відеозв'язку можна формувати до 10 осіб. Проте для аудіо – в необмеженій кількості.

Для учнів початкових класів важливо бачити й чути свого вчителя, їм потрібне «живе спілкування». Саме платформа «Zoom», яку вчителі разом з батьками і дітьми засвоюють вперше, дає змогу ввести у процес навчання на віддалі емоцію і отримати контакт.

Через свої вікові особливості молодші школярі (особливо першокласники) часто потребують допомоги, поради, підтримки з боку вчителя. На онлайн-уроках педагог не в змозі це зробити якісно. А кожна маленька невдача викликає в дітей тривогу, хвилювання, тому дуже доречним буде чергування одного представника з батьківського колективу, яке легко організувати в класній вайбер-групі. Завдання чергового бути присутнім на уроці; стежити, щоб його дитина виконала всі завдання; потім сфотографувати класну роботу і помістити у групу класу, щоб інші учні могли звірити і дописати те, що не вдалося на уроці.

Учні початкових класів – особлива категорія дітей, яка сприймає навчання через гру. Тож вчителю потрібно продумати сценарій онлайн-уроку не лише з ігровими елементами, а й з обов'язковою комунікацією та співпрацею учнів одне з одним. Неможна постійно використовувати інтерактив і гратися більшу частину часу. Основний навчальний матеріал треба подавати, створюючи презентації в Power Point, Key Note, Canva та демонструвати коротенькі відео.

Вивчення англійської мови в умовах дистанційного навчання великою мірою залежить від рівня сформованості в учнів навичок самоорганізації, самодисципліни, самоконтролю, уваги, волі, мотивації до її вивчення.

Використання англійської мови молодшими школярами у повсякденному житті в умовах не англomовного середовища може бути корисним і захоплюючим. Створення навчального середовища під час виконання буденних справ сприятиме підвищенню мотивації учня до вивчення англійської мови та переконає у необхідності отримання знань з іноземної мови для створення комфортного середовища у щоденній рутині сучасного учня.

Ворм-апи та айсбрейкери є одними з ключових кроків роботи з учнями початкової школи на уроках іноземної мови. Особливо важливо застосовувати їх на початку уроку, що забезпечить успіх для подальшої роботи вчителя та учнів на уроці. Ворм-апи та айсбрейкери – це те, вчитель іноземної мови не ігнорує, а перетворює на потужний механізм запуску робочого процесу і пробудження щирого інтересу його учасників. Ігри-«криголами» або айсбрейкери є першим кроком, в так званий «ломці криги», в групі, тобто в створенні дружньої атмосфери в групі чи класному колективі.

Під час дистанційного навчання іноземних мов в початковій школі є ефективним використання інструментів для візуалізації:

1. Онлайн-дошка. Для учнів початкових класів підійде дошка Lino. Вчитель має можливість змінювати фони і кольори дошки, робити їх яскравими, щоб привернути увагу дітей. На цю дошку педагог може завантажувати власні файли та зображення і виводити їх на екран. Дошка чудово працює для залучення дітей до дискусії. Вчитель пише на дошці запитання в режимі реального часу, а діти на віртуальних стікерах фіксують відповіді. Учні можуть одночасно відстежувати, хто що пише, а педагог – це розуміти, хто в цей момент активно залучений до уроку, хто друкує дуже повільно, а хто швидко висловлює думку. Її можна застосовувати для створення ментальних карт, мозкового штурму тощо. За допомогою однієї з опцій дошки учні можуть писати коментарі одне одному.

2. Тематичні аватарки. Разом з дітьми можна змінювати аватарки, щотижня обираючи тему чи героїв, у яких кожен з них буде «перевтілюватися».

3. Знайти собі помічника. Захопити увагу дітей може вигаданий вчителем супергерой-помічник у презентаціях, який щороку вноситиме родзинку в пояснення тем своїми коментарями та зауваженнями. Або ж виходити онлайн разом з яскравим іграшковим персонажем – обрати йому ім'я, розказати, хто він та з якою метою буде на заняттях.

4. Рефлексія за прочитаною книгою. Вчитель пропонує дітям прочитати оповідання чи невелику книгу, озвучує дату презентації. У зазначений час учні обговорюють прочитане. Під час уроку кожному учню для мінівиступу надається регламент до трьох хвилин. За цей час школярі

озвучують, які фрагменти їм сподобались і чому вони рекомендують (чи ні) прочитати цю книжку іншим.

5. Веселі паузи-руханки та «гнучкі» уроки. Дитина, яка більшу частину дня проводить біля екрана, рухатися має обов'язково. Тож необхідно дозволити учням самостійно обрати плейлист для динамічних пауз-руханок – список композицій можна підготувати заздалегідь, а потім щодня вмикати певний трек.

**Висновки і перспективи подальших розвідок.** Отже, в сучасних екстремальних умовах під час карантину все більшої популярності набувають інтерактивні дистанційні методи навчання, в основі яких лежить цілеспрямована робота вчителів, учнів та батьків. Під час дистанційного навчання вчителю потрібно більше, ніж будь-коли, звертати увагу на мотивацію учнів до вивчення іноземних мов, оскільки відзначення сильних, кращих сторін кожної виконаної роботи дитини додає їй ентузіазму і бажання працювати далі ще краще.

### **СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**

Міністерство освіти і науки України. *Дистанційне навчання – це сучасно.* URL: <http://mon.gov.ua/ua/comments/17415-distantnyiye-navchannya--tse-suchasno.-gazeta-osvita-ukrayini--24-vid-17.06.2013>. [Дата звернення 01.04.21].

Малінко, О. (2002). Дистанційна освіта: організаційна структура, психолого-педагогічні основи, фінансування і управління. *Директор школи, ліцею, гімназії.* № 6. С. 38–45.

Міністерства освіти і науки України. *Наказ «Про затвердження положення про дистанційне навчання.* URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13/print1389899592029395>. [Дата звернення 01.04.21].

Безкоровайна, О. (2016). Інноваційна діяльність викладача іноземної мови: проблеми, теорії та практики. *Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: науковий збірник : наукові записки РДГУ.* Випуск 14(57). СС. 10–14.

Павлюк, Г. та Безкоровайна, О. (2014). Формування гуманістичної спрямованості молодших школярів в умовах особистісно-орієнтованого виховання. *Проблеми сучасної педагогічної освіти.* Вип. 45 (2). СС. 23 – 28.

Безкоровайна, О. та Павлюк, Г. *Використання інноваційних ігрових технологій в особистісному розвитку учнів основної школи на уроках англійської мови.* In: *Pedagogy: Theory, Science and Practice.* Yunona Publishing, New York, PP. 88-107. URL: <http://repository.rshu.edu.ua/id/eprint/3253>. Дата звернення 01.04.21].

Безкоровайна О. та Дишчаковська О. (2020). Використання психолого-педагогічного аспекту під час проведення нестандартного уроку з іноземної мови. В: І Міжнародна науково-практична інтернет-конференція *Актуальні питання науки.* Бердянськ: БДПУ, с. 179–182.

Колмакова І. та Безкоровайна О. (2020). Використання Internet-контенту як необхідна складова вивчення іноземної мови. В: II Міжнародна науково-практична інтернет-конференція *Пріоритетні напрями розвитку науки та освіти*. Бердянськ : БДПУ. СС. 85–89.

Безкоровайна, О., Павлюк, Г. (2019). Психологічні та педагогічні аспекти професійної підготовки майбутніх учителів іноземної мови для початкової школи. *Освітній простір України*. № 15. СС. 60–65.

## REFERENCES

Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. *Dystantsiine navchannia – tse suchasno*. [Distance learning as a modern way of studying]. URL: <http://mon.gov.ua/ua/comments/17415-distsantsiine-navchannya--tse-suchasno-gazeta-osvita-ukrayini--24-vid-17.06.2013>. [Data zvernennia 01.04.2021]. [in Ukrainian].

Malinko, O. (2002). *Dystantsiina osvita: orhanizatsiina struktura, psykholoho-pedahohichni osnovy, finansuvannia i upravlinnia*. [Distance education: organizational structure, psychological and pedagogical foundations, financing and management]. *Dyrektor shkoly, litseiu, himnazii*. No 6. СС. 38–45. [in Ukrainian].

Ministerstva osvity i nauky Ukrainy. *Nakaz “Pro zatverdzhennia polozhennia pro dystantsiine navchannia”*. [Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine “On the consolidated position of the distance to the future”]. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13/print1389899592029395>. [Data zvernennia 01.04.2021]. [in Ukrainian].

Bezkorovaina, O. (2016). *Innovatsiina diialnist vykladacha inozemnoi movy: problemy, teorii ta praktyky*. [Innovative activity of the foreign language teacher: problems, theories and practices]. *Onovlennia zmistu, form ta metodiv navchannia i vykhovannia v zakladakh osvity: naukovyi zbirnyk : naukovy zapysky RDHU*. Vypusk14(57). СС. 10–14. [in Ukrainian].

Pavliuk, H. & Bezkorovaina, O. (2014). *Formuvannia humanistychnoi spriamovanosti molodshykh shkoliariv v umovakh osobystisno-orientovanoho vykhovannia*. [Formation of humanistic orientation of primary schoolchildren in the conditions of personality-oriented education] *Problemy suchasnoi pedahohichnoi osvity*. Vyp. 45 (2). СС. 23–28. [in Ukrainian].

Bezkorovaina, O. & Pavliuk, H. *Vykorystannia innovatsiinykh ihrovykh tekhnolohii v osobystisnomu rozvytku uchniv osnovnoi shkoly na urokakh anhliiskoi movy* [The use of innovative game technologies in the personal development of primary schoolchildren at the English lessons]. In: *Pedagogy: Theory, Science and Practice*. Yunona Publishing, New York. PP. 88–107. URL: <http://repository.rshu.edu.ua/id/eprint/3253>. [Data zvernennia 01.04.2021]. [in Ukrainian].

Bezkorovaina O., Dyshchakovska O. (2020). *Vykorystannia psykholoho-pedahohichnoho aspektu pid chas provedennia nestandartnoho uroku z inozemnoi movy* [The use of psychological and pedagogical aspects during a non-standard lesson in a foreign language]. I *Mizhnarodna nauково-praktychna*

internet-konferentsiia *Aktualni pytannia nauky*. Berdiansk: BDPU, s. 179–182. [in Ukrainian].

Kolmakova I. & Bezkorovaina O. (2020). Vykorystannia Internet-kontentu yak neobkhidna skladova vyvchennia inozemnoi movy [The use of Internet content as a necessary component of learning a foreign language]. II Mizhnarodna naukovo-praktychna internet-konferentsiia *Priorytetni napriamky rozvytku nauky ta osvity*. Berdiansk : BDPU. SS. 85–89. [in Ukrainian].

Bezkorovaina, O., Pavliuk, H. (2019). Psykholohichni ta pedahohichni aspekty profesiinoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv inozemnoi movy dlia pochatkovoï shkoly [Psychological and pedagogical aspects of professional training of future foreign language teachers for primary school]. *Osvitnii prostir Ukrainy*. No15. SS. 60–65. [in Ukrainian].

## **INNOVATIVE TECHNOLOGIES OF DISTANCE LEARNING OF FOREIGN LANGUAGES IN PRIMARY SCHOOL**

**Olha Bezkorovaina**

Doctor of Sciences (in Pedagogy), Professor,  
Head at the Department of Methodology Teaching Foreign Languages  
Rivne State University for the Humanities,  
Rivne, Ukraine

ORCID: 0000-0001-7144-9946

*e-mail: olg2686@gmail.com*

**Halyna Pavliuk**

Candidate of Pedagogical Sciences,  
Primary school teacher  
Basalt branch of Holovinsky lyceum  
Kostopil district Rivne region  
Kostopil, Ukraine

ORCID: 0000-0001-6429-5782

*e-mail: pavljukgalyna1707@gmail.com*

**Abstract.** The article describes the innovative technologies of distance learning of foreign languages in primary school. Based on the generalization of the results of the analysis of Ukrainian scientific sources, it was found that the problems of distance learning are the subject of modern pedagogy. The key principles on which the system of distance learning of foreign languages is based have been analyzed.

It is proved that the study of English in distance education largely depends on the level of students' skills of self-organization, self-discipline, self-control, attention, will, motivation to learn it. The main platforms on which it is convenient to conduct distance learning of primary school students are described.

There were described visualization tools that are effective during distance learning of foreign languages in primary school. It was noted that in today's

extreme conditions during quarantine interactive distance learning methods are becoming increasingly popular, which is based on the purposeful work of teachers, students and parents. During distance learning teachers need more than ever to pay attention to student motivation to learning foreign languages, as noting the strengths and strengths of each child's work gives them enthusiasm and a desire to work even better.

It was stated that in order to ensure a full-fledged educational process at a distance, in addition to technical tools, teachers need to have a number of professional and personal competencies that will interest, organize students at the initial stage and keep their attention until the final. It was noted that organizing quality learning using digital technologies, communicating with students at a distance, inspiring and motivating them to learn, helping parents – these are the skills that should now be in addition to our teachers.

In general, the competencies and skills that a modern teacher should possess are already prescribed in the new professional standard for the professions “Primary school teacher of general secondary education” (2021) and “General secondary school teachers” (2021). It has been proven that primary school children are a special category of children who perceive learning through play. Therefore, the teacher will need to think about the scenario of the online lesson not only with game elements, but also with the obligatory communication and cooperation of students with each other.

**Keywords:** technologies, innovative technologies, distance learning, primary school, foreign language.

*Стаття надійшла до редакції 10. 05. 2021р.*